

Missinaud

A Laborer At Rest

Rev. W. C. Cadman

By REV. A. C. SNEAD

A VETERAN and valiant missionary, a true pioneer and skilled builder in the Church of Christ has finished his labors on earth and gone to be with Christ, which Paul says is "far better."

From the standpoint of our human knowledge, the Mission and the Church in French Indo-China suffered a tragic loss in the homegoing on December 7 of the Reverend William Charles Cadman. His devoted and fruitful service in connection with the Mission Press in Hanoi since its establishment in 1918 has been an invaluable contribution to the evangelization of that vast pioneer field and the growth and development of the Church in that land.

Born in Rotherhithe, London, on April 4, 1883, Mr. Cadman's early years were spent in England, where he prepared himself as a printer. He was converted in London in 1904, and as a young man was called into the Lord's service and came to Canada to study. After a year in the Toronto Bible College, he attended the Missionary Training Institute at Nyack, where he was graduated in 1910.

In September of the same year he sailed as a missionary to South China, but after about four years he went to French Indo-China where he was one of the early pioneers. On July 27, 1915, he was married to Miss Grace Hazenberg, and together they labored in translation, printing and evangelistic work for five terms. Their only child, a daughter, Agnes, died at the age of six years.

During their thirty years of ministry in the Press, millions of pages of the Scriptures, gospel tracts, Sunday school supplies, hymns and other literature, devotional and promotional, were printed and distributed in Annamese, Cambodian, Lao and some tribal languages. Mr. and Mrs. Cadman had a large part also

in the translation and printing of the first complete Bible in Annamese.

Interned during the war, Mr. and Mrs. Cadman remained on the field for a year and a half after the other missionaries had returned home. Mrs. Cadman passed away in Saigon on April 26, 1946, and Mr. Cadman returned to the U. S. A. in 1947. For several years these devoted missionaries were supported through our treasury by the Pennsylvania Conference of the Mennonite Brethren in Christ, and they have continued this support to the present time.

On April 26, 1948, Mr. Cadman was married to Mrs. Anna G. Kegerize and together they went to French Indo-China late in June, Mr. Cadman to begin his sixth term of service. Since his return he was busily engaged in rehabilitation of the Press and also in arranging for its transfer from Hanoi, Tonkin, to Dalat, Annam. Through his efforts while on furlough, a cylinder press was purchased and is en route to the field from England.

We are indebted to Mrs. D. I. Jeffrey for the following report concerning Brother Cadman's last days and his homegoing:

"But none of these things move me, neither count I my life dear unto myself, so that I might finish my course with joy, and the ministry which I have received of the Lord Jesus, to testify the gospel of the grace of God." That is why Brother Cadman refused to stay home even after thirty-four years of strenuous labors in Indo-China.

"Mr. and Mrs. Cadman were living in Dalat, where he and the Executive Committee hoped the Press could begin operations soon. He expected also to complete the Bible Dictionary in Vietnamese, on which he has been working for the past eight years.

"He was booked to fly to Hanoi again on November 30 but early

A Laborer At Rest

(Continued from page 24)

face to face and receive the reward for faithful service. . . . We give praise to God Who is our Eternal Home. As we dwell deep in Him so His peace is our portion."

The life and homegoing of this devoted servant of Christ should impel us to more earnest efforts and more constant devotion and sacrifice, that a people may be prepared for Christ in Indo-China and in every field where we labor in response to our Lord's command and in the hope of His soon coming.

that morning he was stricken with a severe heart attack that caused several hours of excruciating pain. After a few days' rest he felt so much better that he resumed his work, and on December 5 joined with the others in the Day of Prayer.

"On December 7 Mr. Cadman rose early as usual and was quietly awaiting breakfast when about 7:30 he suddenly put his hand on his heart, his head fell back, and he was gone.

"The funeral service took place in the school chapel on December 8. Rev. D. I. Jeffrey led the service and gave a message in English. Mr. Ourgaud spoke feelingly in French, and Pastor Lam in Vietnamese. The hospital placed an open Red Cross truck at the disposal of the Mission. This was covered with floral wreaths and served the purpose well."

Besides his wife Mr. Cadman is survived by two brothers and a sister in England. Another sister passed away suddenly of a heart attack in November.

The Vietnamese Church held Mr. Cadman in high esteem for his unselfish, fearless and tireless efforts on their behalf, especially during the postwar days when he and Mrs. Cadman were the only missionaries on the field. Mr. Cadman would never consider giving up or taking things easy. He was truly "faithful unto death."

Writing soon after his arrival on the field in August, Mr. Cadman said: "Never have I been so impressed with the urgency of giving the gospel to these unsaved peoples. . . . Because of this urgency we are pushing forward the re-opening of the ministry of the Gospel Press. . . . Jesus is coming, coming soon. Then we shall see Him

(Continued on page 30)

Grace Hazenberg Cadman

An Appreciation by a Fellow Missionary

By REV. E. F. IRWIN

GRACE HAZENBERG CADMAN, one of the only two missionaries to be left in French Indo-China at the close of the war, has gone to her eternal home, leaving her husband, Rev. W. C. Cadman, alone in Saigon. She was interned at Mytho with the other missionaries in April, 1942. The following year she had what seemed to be a slight stroke, and since then had failed visibly. At times she would improve, and we had

hopes that after she was released from camp, her recovery would be speeded up; but this could not have been God's will.

Mr. Cadman's cable, sent from Saigon, on April 26, aptly expressed a fundamental characteristic of her life: "Grace Cadman faithful unto death." She was faithful to her Lord, faithful to her work, and faithful helpmeet to her husband. She stood by him with persistent determination that whatever ministries fell to their lot should be accomplished in a manner that brought glory to their God. The opening of a new mission field, French Indo-China; the opening of missionary work in the capital city, Hanoi; the founding and carrying on of the Hanoi Press; the translation of the Annamese Bible, and the preparation of our first Annamese hymnal were some of the ministries in which Mrs. Cadman had a large share and in which she was faithful to the end.

It is dogged perseverance that

Rev. and Mrs. W. C. Cadman

makes pioneer missionary work possible, and Mrs. Cadman was a pioneer. As Grace Hazenberg, she was one of the first to be directly appointed by the Board of Managers in New York to the new mission field of Annam, as the French Indo-China Mission was then known. One couple and one single man had been transferred from South China to Annam two years before, and Miss Hazenberg with two other new missionaries joined them there in 1913. These six made up the first French Indo-China Field Conference. But the 1914 World War upset things a bit, and Miss Hazenberg was the only one of that pioneer group who remained to see the Mission firmly established.

She was well equipped for her work. Born September 27, 1876, at Fulton, Illinois, she was taken as a child to South Africa where her father was engaged in missionary work among the Boers. She was educated in South Africa and received her Bachelor of Arts degree there; later she took postgraduate work in Toronto, Canada, and received a Master of Arts degree.

Mr. Cadman came from South China to French Indo-China in January, 1915, which was a crisis year for the infant Mission. It was during that year that most of the pioneer group left and the Government forbade those who remained to do any missionary work whatever. Miss Hazenberg and Mr. Cadman were married that summer at Yunnanfu, China. They returned to Tourane, Annam, and remained there for almost a year; but conditions became so difficult that all the missionaries withdrew for a few months to China. Later, the Government's attitude was changed and the work was recommenced in the fall of 1916.

It was then that Mr. and Mrs. Cadman went to Hanoi. Property was purchased in 1917, and a missionary residence, and later a church and press building erected. It was a long, uphill work, but an Annamese church was born at Hanoi that became one of the strongest in French Indo-China. Soon outstations were opened in other strategic centers in Tonkin. Mr. and Mrs. Cadman have made multitudes of friends among both the

Annamese and the French as they have traveled about northern Indo-China, first by bicycle, then in a secondhand Citroën automobile, and later in a Ford V-8, selling Scriptures, distributing gospel literature, and preaching the gospel of free salvation for all who believe on the Lord Jesus Christ.

The Cadmans had one child, Agnes. She was born at Yunnanfu in 1916, but was stricken with infantile paralysis during their first furlough in Canada. She recovered from that dread disease but was never very strong and was taken to her heavenly home from Hanoi in 1922. She has been greatly missed all through these busy years. But what a glad reunion there must have been when the mother joined her daughter in the presence of their Saviour!

The present Annamese Bible is a monument to Mrs. Cadman's faithful and persistent labors. It took ten years to translate it, and there were many who had part in it. But a great deal of the hard work, and a great deal of the responsibility were Mrs. Cadman's. As literature, this Bible has been praised by many Annamese scholars. It was a new departure for

the Annamese; until that time most Annamese was written in a classical language that could be read intelligently only by the well educated. But our Bible is written in a simple style that can be understood by all. It has shown the way of salvation to multitudes, and has been the means used to form a strong national ministry that has held our Annamese church true and steady through the trying days of the Second World War.

But Bible translation and missionary evangelism have not been the only ministries of Mrs. Cadman. She has translated hymns, prepared tracts, and in a very large way, helped her husband to get out the *Annamese Bible Magazine* which has done so much to build up the Church of Christ in French Indo-China. She had also a large part in preparing *The Call of French Indo-China*, which has kept our friends in the homeland in touch with our work.

Mrs. Cadman has left us, but her work remains. She will be missed by us who have labored with her in Indo-China, and by multitudes who have been led on in the Christian life through her consecrated life and ministry.

A.W. June 1, 1946
P. 342, 343

NGƯỜI TRUNG TÍN CHO ĐẾN CHẾT

Ông và bà giáo sĩ Cadman

William Charles Cadman ra đời ở Rotherhithe, một vùng ngoại ô phía nam Luân Đôn, thủ đô Anh quốc vào ngày 4 tháng 4 năm 1883, cũng vào năm này, ở nước ta, vua Kiến Phúc lên ngôi và triều đình nhà Nguyễn ký Hòa Ước năm Quý Mùi với toàn quyền Harmand của Pháp. Ông lớn lên trong một gia đình ngoại đạo, sống đời bình dị của một thanh niên trước sự thay đổi ^{lớn} ~~lớn~~ của cuộc cách mạng kỹ nghệ vào đầu thế kỷ 20. Ông chọn nghề ẩn loát làm kế sinh nhai. Năm 1904, ông trở lại cùng Chúa, sau đó dâng mình hầu việc Ngài. Ông rời gia đình xuất dương du học ở trường Kinh Thánh Toronto Bible College, Canada, sau đó qua Mỹ theo học ở Viện Đào Luyện Giáo Sĩ Truyền Giáo Missionary Training Institute ở Nyack, New York.

Tháng 9 năm 1910, sau khi tốt nghiệp, ông xuống tàu đi Trung Quốc để cộng tác với Giáo sĩ R. A. Jaffrey mang Tin Lành cho người Quảng Đông. Cũng vào thời điểm này, Tiến sĩ A. B. Simpson, với chủ trương nỗ lực đem Tin Lành đến các xứ chưa tìm thấy ánh sáng của sự cứu rỗi, đã đặt mục tiêu ưu tiên hàng đầu cho Sudan, Tây Tạng và Việt Nam. Đến mùa xuân năm 1911, các Giáo sĩ R. A. Jaffrey, Paul M. Hosler và G. Lloyd Huglers đến hải cảng Tourane, Trung phần Việt Nam, mở màng cho việc rao giảng đạo Chúa ở quốc gia nhỏ bé vùng Đông Nam Á này. Đây là bước đầu tiên Tin Lành đã đến với hàng trăm ngàn dân Việt từ bắc chí nam trong gần một thế kỷ. Trong bối cảnh đó, Chúa đã cho giáo sĩ Cadman một khái tượng mới, ông vâng mạng lệnh Ngài lên đường đến Việt Nam phục vụ, vào năm 1914. Tại đây ông gặp một bạn đồng tâm chí, là cô Grace Hazenberg. Hai người làm lễ thành hôn vào ngày 27 tháng 7 năm 1915, tại Yunnanfu, Trung Hoa.

Bà giáo sĩ Cadman, nhũ danh Grace Hazenberg, sanh ngày 27 tháng 9 năm 1876 tại Fulton, một làng nhỏ thuộc tiểu bang Illinois, nằm trên bờ sông Mississippi giáp ranh với Iowa, ở về phía bắc thành phố Davenport. Lúc nhỏ, bà theo gia đình đi truyền giáo ở Nam Phi cho người Afrikaners, ngày xưa gọi là người Boers¹. Bà theo học ở Nam Phi và đậu bằng Cử nhân, sau đó bà về Toronto, Canada, để học tiếp và tốt nghiệp Cao học. Chúa đã dọn đường cho công việc truyền giáo của bà qua sự huấn luyện và học hỏi này. Vào năm 1913, bà là một trong 6 người đầu tiên được Ban Chấp Hành Hội Truyền Giáo ở Nữ Uớc cử đến Annam (Việt Nam), họ mua cơ sở, lập một địa điểm truyền giáo đầu tiên ở vùng Đông Nam Á. Khi thế chiến thứ nhất bùng nổ, vào năm 1914, bà là người duy nhất ở lại để tiếp tục duy trì và phát triển cơ sở mới này. Đây là thời gian khó khăn nhất cho việc truyền giáo, hầu hết các giáo sĩ đều phải rời Việt Nam, chánh quyền không cho phép họ rao truyền đạo Chúa. Sau khi thành hôn, ông bà Giáo sĩ Cadman trở lại Việt Nam và ở

¹ Người Boers là những người gốc Âu châu di dân đến Nam Phi hàng mấy trăm năm trước, họ nói tiếng Afrikaans và có phong tục tập quán riêng biệt.

lại đây gần một năm, đến khi tình trạng chuyển biến mỗi ngày một khó, ông bà phải tạm lánh sang Trung Quốc vài tháng.

Khi chính quyền thay đổi thái độ và cho phép truyền giáo lại vào cuối năm 1916, thì ông bà giáo sĩ William và Grace Cadman trở lại Việt Nam và được chuyển ra Hà Nội. Vào năm 1917, ông bà mua tử thất để dùng làm nơi trú ngụ, xây dựng nhà thờ và một năm sau thì lập Cơ Sở Ấn Loát Tin Lành. Hoạt động truyền giáo lúc đầu rất khó khăn, gặp nhiều trở ngại từ chính quyền Pháp lẫn Việt, từ địa phương đến trung ương. Nhưng hột giống do ông bà gieo đã sớm gặt được kết quả và chính nhờ công khó của ông bà mà Hội thánh Hà Nội đã trở thành một Hội thánh vững mạnh nhất trong cả vùng Đông Nam Á. Từ căn bản này, các Hội thánh chi nhánh lần lượt được mở ra tại các thành phố chánh yếu ở miền bắc.

Lúc đầu ông bà Cadman dùng xe đạp để di chuyển, sau đó mua một chiếc xe Citroën cũ, kế đó là chiếc xe Ford 8 máy để gia tăng địa bàn hoạt động ở miền bắc như: thăm viếng, phân phát Kinh Thánh, tài liệu Cơ đốc, giảng dạy về sự cứu rỗi và tình yêu thương vô điều kiện của Đức Chúa Trời.

Ông bà chỉ có một người con gái là Agnes, sanh tại Yunnanfu vào năm 1916. Em Agnes bị vướng bệnh sốt tê liệt khi ông bà về Canada nghỉ phép dài hạn lần đầu tiên, em được khỏi bệnh nhưng hầy còn yếu. Năm 1922, Agnes Cadman về nước Chúa và được an táng tại nghĩa trang thành phố Hà Nội.

Thành quả đáng đề ý nhất của ông bà là việc dịch toàn bộ quyển Kinh Thánh ra tiếng Việt Nam. Bà đã đóng một vai trò trọng yếu trong việc dịch thuật này. Ông bà giáo sĩ Cadman, cùng với các giáo sĩ khác và nhiều cộng sự viên - trong đó có cụ Phan Khôi lo về lối hành văn - đã tận tụy trong suốt 10 năm để hoàn thành. Cũng nên biết, chữ quốc ngữ do Linh mục Đắc Lộ soạn vào cuối thế kỷ 17 đã được chính phủ chánh thức thừa nhận vào những năm cuối thập niên 1910 để thay thế chữ nôm (còn gọi là chữ Hán Việt). Trong giai đoạn chuyển tiếp này, chữ quốc ngữ, tuy hầy còn mới mẻ, nhưng đã được nhiều người ưa thích và rất thông dụng trong quần chúng, vì lời văn dễ hiểu; trong khi chữ nôm chỉ dùng cho những người trí thức. Về mặt văn chương, quyển Kinh Thánh Việt ngữ năm 1926 đã được các học giả thời bấy giờ khen ngợi và vẫn còn được đa số tín hữu dùng cho đến ngày nay.

Ngoài việc dịch Kinh Thánh, ông bà còn hoạt động mạnh trong việc soạn dịch Thánh ca, truyền đạo đơn, và thực hiện nguyệt san Thánh Kinh Báo (Annamese bible magazine), ấn phẩm này đã giúp Hội thánh Tin Lành Việt Nam tăng trưởng và gây dựng đời sống thuộc linh cho con cái, tôi tớ Chúa trên toàn quốc. Bà còn giúp soạn những bản tin "The Call of French Indo-China", để liên lạc với các tín hữu bên Mỹ trình bày những diễn tiến của công việc truyền giáo Việt Nam. Cơ sở Ấn Loát Tin Lành Hà Nội do ông bà thiết lập đã cho phát hành hằng triệu trang Kinh Thánh, sách chứng đạo, Thánh ca, bài học trưởng Chúa nhật, tài liệu gia đình lễ bái bằng tiếng Việt, Cam-bô-chia, Lào, và tiếng Thượng du, thật đã góp phần đắc lực trong việc rao truyền lời Chúa.

Trong cuộc thế chiến thứ hai, đa số các giáo sĩ không chịu về nước. Vào tháng 4 năm 1942, họ bị người Nhật lưu giữ và giam cầm tại Mỹ Tho, lúc này bà Cadman được 66 tuổi. Năm sau bà bị đứt mạch máu não (một cơn stroke nhẹ), từ đó sức khỏe bà bị yếu dần. Giáo sĩ Cadman cũng đã tận dụng thời gian này để hoàn tất quyển Thánh Kinh Từ Điển mà ông đã bắt đầu viết vào năm 1940, đây là tài liệu Từ Điển duy nhất được viết bằng Việt ngữ từ trước đến nay. Mặc dầu ông về với Chúa trước khi ông có dịp sửa chữa xong, Từ Điển này hiện vẫn là quyển sách gối đầu giường của nhiều tôi con Chúa muốn tìm hiểu và tra cứu lời Ngài.

Năm 1945, nước Nhật đầu hàng chấm dứt đệ nhị thế chiến, tất cả các Giáo sĩ đều trở về nước ngoại trừ ông bà Cadman, ông bà E. F. Irwin và giáo sĩ D. I. Jeffrey. Nhưng đến tháng 11 năm 1945, chỉ còn gia đình giáo sĩ Cadman ở lại Việt Nam. Ông nói: “Các anh em trong Chúa ở đây đang gặp hiểm nguy, chúng ta không thể bỏ họ đón cô, chúng tôi quyết định ở lại với họ”. Ngày 26 tháng 4 năm 1946, bà về với Chúa. William Cadman là giáo sĩ độc nhất tại Việt Nam trong 10 tháng cho đến khi Hội Truyền Giáo gọi người trở lại. Trong điện tín đánh về Mỹ báo tin buồn, ông viết: “GRACE CADMAN TRUNG TÍN CHO ĐẾN CHẾT”, thật vậy bà đã trung tín với Chúa, trung tín trong chức vụ của bà và trung tín với chồng để làm vinh hiển danh Đức Chúa Trời.

Đến năm 1947, giáo sĩ Cadman trở về Mỹ nghỉ phép dài hạn. Ông đã lợi dụng dịp này để vận động mua được một máy in mới từ Anh Quốc. Ngày 26 tháng 4 năm 1948, ông thành hôn với bà Anna G. Kegerize. Lẽ ra ông có thể nghỉ ngơi sau mấy mươi năm phục vụ ở hải ngoại, nhưng chỉ 2 tháng sau ông bà lại trở lại Việt Nam, đây là nhiệm kỳ thứ sáu của ông. Vừa đến Việt Nam, ông bà lên Đà Lạt để tu sửa, tân trang ấn quán và chuẩn bị di chuyển nhà in từ Hà Nội về đây. Ông cũng duyệt xem lại quyển Thánh Kinh Từ Điển, một công trình nghiên cứu và biên soạn của ông trong 8 năm qua.

Trong khung cảnh khó khăn của đất nước đang cố gắng phục hồi sau thế chiến thứ hai, ông nói: “Tôi cảm nhận sự thúc giục trong việc truyền bá sự cứu rỗi cho những linh hồn hư mất... Vì vậy chúng tôi cố gắng mở lại cơ sở ấn loát Tin Lành... Chúa Jêsu sẽ trở lại, Ngài sẽ trở lại nay mai. Khi đó chúng ta sẽ mặt đối mặt với Ngài và sẽ nhận được phần thưởng vì đã trung tín hầu việc Ngài... Chúng ta ngợi khen Chúa, Ngài là quê hương vĩnh cửu của chúng ta. Khi ẩn trú nơi Ngài, chúng ta có sự bình yên từ Ngài.” Vào những ngày cuối cùng của ông tại thế, ông tâm sự rằng: “Tôi không xem điều gì là quan trọng kể cả mạng sống và thân thể này để tôi có thể tận hưởng niềm vui trong khi thi hành chức vụ mà tôi đã nhận từ Đức Chúa Jêsu để làm chứng về ân điển của Thượng đế.”

Ngày 30 tháng 11 năm 1948, trong khi chờ đợi để ra sân bay đi Hà Nội, ông bị một cơn đau tim rất nặng (heart attack), gây đau đớn trong nhiều giờ. Sau vài ngày nghỉ ngơi, ông tiếp tục làm việc lại, ông đến dự buổi hiệp nguyện với các giáo sĩ trong ngày Chúa nhật 5 tháng 12. Hai ngày sau đó, ông dậy sớm dùng điểm tâm, thỉnh linh ông ôm tay vào lòng ngực, ngã đầu về phía sau và được Chúa tiếp đi lúc 7 giờ 30 sáng, ngày 7 tháng 12 năm 1948.

Tang lễ được cử hành ngày hôm sau, 8 tháng 12 năm 1948, tại giảng đường của trường Đà Lạt. Giáo sĩ Jeffrey chủ lễ mở đầu với một bài về cố giáo sĩ Cadman bằng tiếng Mỹ, kế đó ông Ourgaud có một bài rất cảm động bằng tiếng Pháp và mục sư Duy Cách Lâm thay mặt cho Tổng Liên Hội có vài lời bằng tiếng Việt. Bệnh viện Đà Lạt cung cấp một xe hồng thập tự để chở quan tài, xe được trang hoàng bằng những vòng hoa đẹp đẽ và chuyển đi hải đến nơi an nghỉ cuối cùng. Buổi lễ cử hành đơn sơ, đầy luyến tiếc trong bầu trời buốt giá của Đà Lạt vào tháng 12. Khi về với Chúa, ông đã để lại người vợ mới cưới được 8 tháng, hai người anh và một em gái còn sống ở Anh quốc.

Chẳng những ông dâng trọn cuộc đời để truyền giảng tại Việt Nam, sau khi mất, ông còn dâng cả di sản mình cho Hội thánh để xây cất cô nhi viện Tin Lành Hòn Chồng, Nha Trang, trên miếng đất 18 mẫu với sự giúp đỡ của Hội Bảo Trợ Nhi Đồng Quốc Tế. Cơ sở này được khánh thành vào ngày 4 tháng 9 năm 1953.

Ông bà giáo sĩ Cadman là một trong những nhà truyền giáo tiên phong tại Việt Nam, ông bà có một người con gái độc nhất qua đời lúc 6 tuổi được an táng ở Hà Nội, bà về với Chúa và được yên nghỉ ở nghĩa trang Mạc Đĩnh Chi Saigon, còn ông thì được Tổng Liên Hội an táng ở Đà Lạt. Sau mấy mươi năm thất lạc, gần đây tin đồ Hội thánh Tin Lành Đà Lạt và mục sư Chung (Hội thánh Báp-tít Colorado Springs) đã tìm được ngôi mộ của ông. Khi đào đất lên, người ta vẫn còn đọc thấy dòng chữ khắc trên mộ bia:

“NGƯỜI TRUNG TÍN CHO ĐẾN CHẾT”

Hương Mai
Mùa hè năm 1999